

«SLOVENE» vsa
po pošti na vse strani Ju-
oslavije in v Ljubljani:
na celo leto naprej . . . K 240—
na pol leta 120—
na četrt leta 80—
na en mesec 20—
Za posredništvo celoletno K 60.—
Sobotna izdaja:
na celo leto K 40—
na mesec 55—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna pettetrta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat po K 8.—
poslana itd. po K 9.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izbeja vsak dan izvozniški
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 5/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
ljubljanske št. 850 za naročnike in št. 348 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, boen.-hero. 7563.

Profidržavni agitatorji v Prekmurju.

(Iz govora 1. prekmurškega poslanca g. Josipa
Klekla v konstituenti.)

Zastopam sicer cel narod, a predvsem
svojo ožjo domovino, naše lepo Prekmur-
je. Ta pokrajina je šele pred kratkim za-
čutila bratski objem matere domovine Ju-
goslavije, a vendar je slavila to ujedinje-
nje s takim navdušenjem, da je brate pre-
ko Mure ne samo dosegla v iskrenem ra-
dovanju, ampak mogoče še prekosila. To
se je zgodilo 13. avgusta 1919 v Beltincih,
ko je 15.000 zavednih Prekmurcev slavilo
ujedinjenje starodavne prekmurske »Slo-
venske krajine« z materjo Jugoslavijo. Ci-
vilna in vojaška oblast je bila očarana, ko
je videla to navdušenje. In bodi povedano,
gospodje: med navzočimi izobraženimi
Prekmurci so bili edino tamošnji duhovni-
ki jugoslovanskega mišljenja. (Klici: »Ta-
ko je!«)

Če sedaj iščemo tega navdušenja, ga
ne najdemo. (Minister Pucelj: »Kam ste
ga pa dejali?«) Vam takoj povem. Navdu-
šenje ni izginilo zaradi tega, ker morebiti
ljudstvo ni za našo državo. Saj so naši
ljudje komaj čakali ujedinjenja. Toda huj-
skači so, ki hodijo okoli, in agitatorji. Ti
agitatorji so — krivice.

Povdarjam, da me ne bodete napačno
razumeli: v Prekmurju imamo sodnike, ki
so dobri brez razlike; imamo tudi dobre
uradnike, izvrstne častnike, imamo dobre
učitelje. Toda vendar moram konstatirati,
da nekateri delajo tako, da jemljejo ugled
ne samo svojim kolegom, ampak državni
službi; imamo uradnike, ki rekel bi, tirajo
v obup naše ljudstvo. Odkril sem rane na-
šega ljudstva gospodu finančnemu mini-
stru, g. ministru prosvete, g. ministru za
šume in rude, za agrarno reformo, za soci-
alno politiko, g. ministru saobračaja in
drugim ter upam, da bom uslišan in da se
posušijo solze mojih rojakov. Vendar pa
mi dovolite, da pokažem na dva vzroka, ki
budita našo nezadovoljnost.

Zasmehuje se vera in blati duhovščina.

Prvi vzrok je ta, da se zasmehuje ve-
ra. (Ugovori ministra Pucelja, posl. Wil-
derja in Milana Pribičevića. Klici: »Kon-
kretno slučaj!«) Počakajte, Vam nave-
dem takoj konkretne slučaje. Naše ljud-
stvo, čast mu bodi, je globoko verno. Mi-
slim, da je za državo dobro, če je narod
veren. Kajti če je narod veren in pobožen,
tudi uboga. Mi mu rečemo z besedami sve-
tega pisma: »Ni oblasti razen od Boga«, in
ker je oblast od Boga, zato jo moraš ubo-
gati. In baš zaradi tega, ker je Prekmurec
veren, tudi uboga. Če bi ne bil veren, bi
se spuntal.

Gospodje! Baš radi tega, ker je naše
ljudstvo globoko verno, težko prenaša ta-
ke šikane, s katerimi se zasmehuje verski
čut prebivalstva. Naši duhovniki so bili
preganjani, so bili celo zaprti, so bili oro-
pani, ker so se borili za ujedinjenje. Hva-
ležnost za to se pa kaže v tem, da se dan
na dan blatijo baš katoliški duhovniki. Po-
vem en slučaj. Ko je postal mesto dr. Brej-
ca predsednik deželne vlade v Ljubljani
dr. Pitamic, vzame neki učitelj v Prekmur-
ju v roke političen časopis in reče: »Glej-
te, deca, sedaj je konec popovske vlade.«
Medklici: »To nima z ustavo ničesar opra-
viti.« — Poslanec Škulj: »Počakajte, bo-
dete že videli, v kakšni zvezi je to z usta-
vo.« (Nekateri poslanci in ministri pristo-
pijo k govorniku in se informirajo pri
njem v razgovoru podrobneje glede inkri-
miniranih slučajev.)

Poslanec Josip Klekl: Odide kate-
het iz šole. Učna moč odpre okno in pravi
otrok: »Naj duh popovski ide ven.« To
vendar ni dostojno! Druga učiteljica pravi
javno naglašujo: »Jaz sem naprednega
mišljenja, sem bila, sem in bom. Baš zato
ne grem v cerkev in ne spoštujem popa.«
Ali je to samo norčevanje iz našega sta-
nu?

Rekel sem že, da je naše ljudstvo ver-
no. Vsako nedeljo je njegova prva dolž-
nost, da gre v cerkev. Mislim, da tega lju-
dem ni zameriti. Toda ko so bile volitve,
so bila volišča nalašč tako razdeljena, da

naše ljudstvo ni moglo zadostiti svoji ver-
ski dolžnosti. Ljudje pravijo: »Lahko bi
volili doma pri cerkvi, pa so nalašč voli-
šča tako razdelili, da ne moremo iti k ma-
ši, če hočemo iti volit.« Cela katoliška
župnija Sveta Jelena je morala iti volit v
nemško občino Fukslince, kjer je bil en
sam volivec in kjer ni redne božje službe.
(Klici: »Čujtel!«) To vendar ni verska svo-
boda!

Višji šolski svet — cerkvena oblast.

Omenim še nekaj. Civilni komisar za
Prekmurje je razposlal sledečo naredbo,
datirano z dne 4. aprila t. l., št. 880 š:
»Vsem šolskim vodstvom v Prekmurju.
Vsled odloka višjega šolskega sveta v
Ljubljani z dne 29. marca 1921, št. 3733,
se prepoveduje nadaljnja uporaba prekmur-
skega katekizma. Ta knjiga se mora
odstraniti iz šole takoj in nadomestiti s ka-
tekizmom, ki ga je izdala Jugoslovanska
(prej Katoliška) knjigarna v Ljubljani. Ta
knjiga se dobi pri šolskem oddelku.«

In zakaj je izšla ta odredba? Zato,
ker se ta knjiga dobi pri šolskem oddel-
ku. Gospodje so nakupili knjig, tako sem
informiran, pa jih ne morejo prodati; zato
so naš slovenski katekizem prepovedali.
(Posl. dr. Žerjav: »Toda saj je novi kate-
kizem tudi katoliški in slovenski!« Naši
kateheti so dali odgovor, da se tej odredbi
ne podvržejo. Ljudstvo je ogorčeno. Ali
ni to preganjanje verske svo-
bode, če nam predpisuje kate-
kizem višji šolski svet? To je
naša cerkvena zadeva. Mi imamo
za Prekmurje poseben vikarijat. Pri nas
ima pravico naš vikarijat odrediti, katera
knjiga se mora pri poučevanju verouka
rabit. Če bi bil naš katekizem mažarski,
bi človek saj razumel, da ga svetna oblast
preganja. Toda to je slovenski katekizem,
čisto slovenski.

Poprej smo imeli takozvani prekmur-
ski sosvet. Zastopniki našega ljudstva so
se poklicali in pritožbe naših ljudi so se
poslušale. Sedaj tega ni več, sedaj se dela
brez nas.

Uprava kot agitator.

Poprej smo imeli mažarsko upravo.
Sedaj pa veljajo pri nas včasih mažarski,
včasih srbski in včasih avstrijski za-
koni. Če je treba davek plačati, velja na
primer glede vinskega danka mažarski za-
kon. (Medklici: »To ni mogoče! Ljudem bi
ne bilo treba plačati tega danka!«) Naši
ljudje so morali plačati. Niti prosta kuha
žganja za dom ni bila našim ljudem do-
voljena, kar je sicer dovoljeno vsakemu, ker
niso plačali po mažarskem zakonu vinske-
ga danka.

Drugi vzrok naše nezadovoljnosti je
ta, ker se naši domačini zapostavljajo.
Skoro nemogoče je našim ljudem priti do
službe; to povem odkrito.

Mi smo zadovoljni z agrarno reformo,
kar se tiče naših siromakov. Mnogi so do-
bili zemljo in so zadovoljni. Toda glejte:
naši ljudje niso zadovoljni s tem, da se jim
deli zemlja brez njih. Mi smo večkrat za-
htevali, naj bo v dotični komisiji, namreč
med uradništvom vendar tudi zastopano
Prekmurje. Pri nas je veleposestva okoli
80.000 oral. Vem, da se vsem ne more na-
enkrat utresti. Nekaj smo dosegli. Dobili
smo enega uradnika v Lendavo. Za tega
nismo prosili. Drugega smo dobili na last-
no prošnjo v Beltincih. A vendar naše
Prekmurje ni zastopano med uradništvom.

Koroški Nemci — in koroško uprašanje.

Dunaj, 23. (Lzv.) »8-Uhr-Blatt« poroča
iz Celovca, da tamkajšnje stranke (soc.
dem., kršč. soc. in nemško nac.) smatrajo

Prišli so Rusi in drugi, ki niso nikdar niti
videli veleposestva. Ni treba drugega ne-
go malo dobre volje, pa se da odpomoči
nezadovoljnosti našega ljudstva.

Naj omenim pri agrarni reformi še
drva. Mi potrebujemo uvoza lesa, pa se
naš les še izvaž. Tvrdba Hirschler in
Ujlaki je kupila gozdove, ki spadajo pod
agrarno reformo, in sedaj izvaž les; pra-
vi, da za železnico. Našim ljudem pa pravi-
je: »Pojdite na Kranjsko in kupite tam le-
sa!« Naše hiše se podirajo, a ni pomoči.
Manjka pač tisto malo dobre volje. (Ugo-
vori. Minister za agrarno reformo se pol-
glasno razgovarja z govornikom. — Splo-
šen nemir.) Gospod minister kaže prav
dobro voljo in upam, da bo pomagal.

Naj omenim še nekaj, kar je tudi
vzrok nezadovoljnosti ljudstva. Strogo se
postopa, kar se tiče obrtnega lista. Pri nas
je razvita lončarska domača obrt. Naši lon-
čarji so kakor navadno peljali svoja lonca
na sejem. Orožniki so zahtevali od njih
obrotni list. Žena nese iz lastnega vrta luk
(čebulo) na sejem. Orožniki zahtevajo od
nje obrtni list. Iz Prekmurja nosijo jajca
na prodaj v Čakovcu in preko Mure, da
jih dražje prodajo. Saj veste, da v Prekmur-
ju nimamo železnice, nimamo mostov,
da smo odtrgani od vsega sveta, ne samo
od Mažarske in Nemške Avstrije, ampak
tudi od Slovenije in Jugoslavije. Zato no-
sijo jajca na prodaj, kakor rečeno, v Ča-
kovec in preko Mure. Pa pride orožnik in
jih jim zapleni. V Čakovcu je veletržec ku-
poval jajca po 1 K 50 v. Naši mali trgovci
so kupovali temu veletržcu jajca po ravno
isti ceni. Pa pridejo orožniki, zaplenijo
jajca in kaznujejo vsakega, ki je kupoval
jajca dražje nego po 2 K. Veletrgovci jih
sme prodajati po 3 K, siromak pa ne dra-
žje nego po 2 K.

»Črni pop« pred prekim sodom.

Dovolite, da bom sedaj neskromen.
Mene boli, če moram o sebi povedati kaj
dobrega. Slabo raje povem. Toda sedaj
moram navesti tudi jaz svoj argument.
Gospodje poslanci! Zaradi svojega ju-
goslovanskega mišljenja sem jaz črni pop, a
z belo dušo, stal pred prekim sodom. Pa
me vpraša voljaški sodnik: »Zakaj delate
tako?« Odgovorim mu: »Ker ljubim svoje
ljudstvo.« (Veliko navdušenje in ploskan-
je v celi zbornici.)

Nato sem bil popolnoma oropan. Ne
mislite pa, da sem jaz kak milijonar. De-
narja nisem imel nič. Vse mi je odnešeno
zaradi mojega jugoslovanskega mišljenja.

In tretjič: bil sem na smrt obsojen, na
smrt iskan. Samo Tistemu se imam zahva-
liti, ki prebiva nad nami, da sem se rešil.
Prestal sem vse smrtno težkoče in brid-
kosti.

Toda kljub temu, da je plačilo za to
požrtvovalnost pri mnogih samo natolec-
vanje in preganjanje, jaz ne odstopim od
svojega dosedanjega delovanja, ampak
hočem delati še nadalje za to, da se naše
ljudstvo s celim srcem živi v to lepo dr-
žavo, hočem delati na to, da bo naše prekmur-
sko ljudstvo zadovoljno, hočem delati
na to, da na podlagi ljubezni, ki so jo do-
kazale žrtve, ki so jo dokazale tudi žrtve
moje malenkosti, da na podlagi te ljubezni
Vi v vladni večini in mi v opoziciji done-
semo sporazumno ustavo, ki bo zado-
voljila ves naš narod Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev. (Odobranje in ploskanje. Govor-
niku čestitajo.)

Pravo pojmovanje države.

(Govor narodnega poslanca dr. Josipa Hoh-
njeca v konstituenti 11. maja.)

(Dalje.)

Pravo občine in pokrajin.

Razširjena familija je občina. Občina
ni poljubna in samovoljna družabna tvor-
ba, ampak se je naravno razvila iz familije,
je torej utemeljena v naravi ter ima od nje
določen delokrog. Državna centralna
oblast nikakor nima pravice, samoglasno
posegati v njen delokrog, je ne sme potis-
niti ob strani ter je oropati njene samostoj-
nosti in neodvisnosti. Le kolikor bi splošni
blagor cele države zahteval, ima država
pravico, da omeji svobodo občine.

Kar smo rekli o občini, to velja tudi
o pokrajini. Zvesti organskemu pojmo-
vanju države zahtevamo za te organske ce-
lote kot sestavne dele države resnično av-
tonomijo. Ustavni načrt, izdelan od vlade
in ustavnega odbora, je prošinjen z duhom
mehanično-individualističnega pojma o dr-
žavi ter odklanja idejo istinitne in dejstvene
avtonomije. On spaja pasomezne teore-
tično-enakopravne individuje z obročcem
centralizma in državno skupnost.

Gospodje! Iz zgodovine in iz izkustva
črpamo globoko prepričanje, da se enako-
pravnost dejansko ne da obistiniti brez
občinske in zlasti brez široke in krepke
pokrajinske avtonomije. Brez nje bo vsa
enakopravnost ostala na papirju, bo okvir
brez vsebine. Borec se za popolno enaki-
pravnost v plemenskem, socialnem in go-
spodarskem oziru in za dosledno uresnič-
enje demokratične ideje, se borimo zoper
centralistično državno ureditev, ki jo sma-
tramo za inkarnacijo ideje državnega ab-
solutizma in plemenskega hegemonizma.

Sodba dr. Mahniča.

Dovolite mi, gospodje, da v podkrepi-
tev svojih besed navedem sodbo velikega
jugoslovanskega škofa dr. Mahniča, ki je
umrl preteklo leto. Ta mož je bil globoke-
ga jugoslovanskega mišljenja ter je za
svojo jugoslovansko idejo tudi veliko trpel.
Italijani so ga odvedli v ujetništvo, kjer je
dolgo ostal in se bolan vrnil v domovino.
Iz italijanskega ujetništva je dr. Mahnič pi-
sal pismo, v katerem pravi: »Hrvati, Srbi,
Slovenci! Božja je volja, da ostanete na
vijeke nerazdruživo ujedinjeni. Promisao
odredila Vas za visoke ciljeve. Samo u je-
dinstvu je Vaš spas, Vaša budućnost.«
(Splošno odobravanje in ploskanje.)

»Ker je klerikalec.«

Gospodje, to je lepo. Toda ali smatra
dr. Mahnič centralizem za sredstvo, ki bo
ustvarilo nerazdružljivo edinstvo? Ne! On
je proti vsakemu centralizmu. (Poslanec
Milan Pribičević: »Seveda, ker je on kleri-
kalec in se boji za cerkev.«) Tu se motite.
Hočem Vam navesti besede, ki jih je napi-
sal Mahnič o centralizmu l. 1894. Takrat
je Mahnič izdal spis z naslovom: »Meje
državne oblasti.« V tem spisu pravi:

Centralizem — absolutizem.

»Absolutizmu je prirojeno, da hoče
sam povsod biti, sam vse videti, tako da
se nič ne zgodi brez njegovega vedenja,
brez njegove volje. Da pa to lažje doseže,
centralizuje, to je nareja vse odvisno od
osrednje vlade in njenih organov. Centra-
lizujoči absolutizem sovraži pokrajinsko
in občinsko avtonomijo, zatira zgodovins-
ka prava, naravno pravo družine prenaša
na državne organe, katere sam postavlja;
on vse še tako različne dele državne sku-
pine poenčuje in podreja istim central-
nim zakonom, naj pokrajinskim razmeram
prihaja ali ne. Centralizem uradnike, pro-
fesorje z enega konca na drug premetava,
kakor kroglice po igrišču, ne da bi vprašal,
poznajo li razmere, razumejo jezik, so li
sploh sposobni!«

Žalostne so posledice absolutistične
centralizacije! Ona izključuje od javnega
ivljenja najboljše, izkušene državljane,
kateri imajo um in srce za domovino, vsi-
ljuje pa v šole, v urade, v javna zastopniš-
tva ljudi, ki vse sodijo, v vsem se ravna-
jo po mrtvi črki državnega zakonika, ne da

Poincare o šlezijemskem uprašanju.

LDU Pariz, 21. maja. (Havas.) »Temps«
objavlja članek predsednika Poincareja o
gorenje-šlezijemskem vprašanju, ki veli, da se
je ljudsko glasovanje, ki ga je svoj čas za-
hteval Lloyd George, izvršilo s takšnimi
pogoji, da je izid prevara. Poincare odkla-
nja angleško stališče glede določbe meje.
Določbe versailleske pogodbe nikakor ne

vele, da se mora odločitev ravnati po ve-
čini zavezniskih in pridruženih glavnih ve-
lesil, namreč Amerike, Anglije, Francije,
Italije in Japonske. Bilo bi nekaj grozne-
ga, ako bi velesile z večino imele odloča-
ti o usodi cele dežele in ako bi dve ali tri
od njih mogle drugim vsiliti svoje mnenje
v vprašanju, ki se tiče svobode drugih.

bi se ozirali na dejanske razmere, katerih sploh ne poznajo, da bi po teh razlagali postavbo.

Ker centralna vlada povsod vsiljuje le svoje ljudi, ljudi brez lastne misli in volje, ki ne znajo drugega nego slepo pokoriti se višjemu povelju, izgube najposlednejši državljani veselje za javno delovanje, se odtegujejo politiki in javnim upravam; taka vlada zatira v podložniku državljanske kreposti, požrtvovalnost za obči blagor, brezsebično ljubezen za domovino, ker vse daje upravljati po dobro plačanih uradnikih, ki nimajo ni razuma ni srca za ljudi, med katerimi živijo.

Centralizacija razrušuje dalje vse one socialne organizacije in skupine, v katerih se ljudje združujejo, da bi zadostili raznim socialnim potrebam in nagonom človeške narave; ona ljudi osamlja in društvo atomizuje ter tako gladi pot do velikih socialnih preobratov.

V službi centralizujočega absolutizma stoji birokratizem. Birokratizem precenjuje svojo oblast in svojo osebo, nositeljico one oblasti, a v isti meri neskončno podcenjuje vse druge ljudi, kateri nimajo sreče opravljati državnega posla. Domišlja si, da nje-mu pripada, iz svoje pisarne vse druge ljudi, takozvano »ljudstvo«, po svoji volji vladati in nadlegovati in tlačiti. Njemu je dognana resnica: »Ljudstvo je le radi onih, ki vladajo.«

»Samosilje in despotizem se nahaja tudi tam, kjer politična stranka tlači občinstvo. Reče li en sam: »l'etat c'est moi«, ali tuli isto pesem sto in tisoč glasov, — zlo je vedno isto, tiranstvo imaš tu in tam!« (Poslanec Milan Pribičević: »Kdaj je Mahnič to pisal?« Leta 1894. (Poslanec Milan Pribičević: »To je pisal proti Avstriji, to pa ne velja za našo državo.«)

Nemiri v Egiptu.

LDU London, 23. maja. (Brezlično.) V velikih mestih Egipta so izbruhnili nemiri. Angleške čete so vzpostavile mir. Ubilih je več oseb. V Aleksandriji so domačini napadli angleške vojaške.

LDU Kairo, 20. maja. (Reuter.) Polozaj v Aleksandriji je resen. Vest, da je Grk ubil domačina, je povzročila napad na Grke in druge Evropece. Streljali so vso noč. Žrtev je mnogo. Mnogi so razbili izložbena okna evropskih trgovin. Evropeci so pobegnili h krajnim oblastvom in zahtevali varstva ali pa dovoljenja, da bi se mogli sami varovati. Streljanje se nadaljuje. Pogorelo je mnogo prodajalnic. Semkaj so dospele britanske čete.

Reorganizacija francoske armade.

Po novem načrtu brambnega zakona bo štela francoska armada v mirnem času 450.000 mož. V teku 12 dni po vojni napovedi se to število poveča avtomatično na 900.000 mož. Armadni zbori se odpravijo, bodo le avtonomne divizije iz 3 polkov pehote.

Alarmantne vesti iz Rusije.

Iz Helsingfors se poroča iz protiboljševiških virov, da se je 40.000 vstašev pod poveljstvom generala Bjelova polastilo mesta Omska in da zdaj korakajo proti Tomsku.

Novice iz Male Azije.

Zdaj je gotovo, da je turška narodna skupščina v Angori definitivno odklonila londonski pakt, kakor ga je sklenil Bekir Sami beg z zavezniki. »Times« poroča, da je Munir beg odpotoval iz Angore preko Adane v Bajrut, da predloži generalu Gouraudu izpremembe prvotnih pogojev za premirje v Ciliciji. — Glasom poročil iz Angore so Grki pretrpeli nov občuten poraz pri Ušaku.

Člen 12 ustavnega načrta sprejet.

Kakor smo že poročali, je bil člen 12, ki govori o razmerju države do veroizpovedanj, sprejet na seji ustavnega odbora dne 18. 5. Debata je bila dolga, kakor prej v načelnem pretresu.

Predložena sta bila dva izpreminjevalna predloga in sicer predlog Jugoslovanskega kluba, da se črta iz tega paragrafa takozvani kancelparagraf in en odstavek, ki govori o občevaranju priznanih veroizpovedanj z njihovimi vrhovnimi verskimi poglavarji in se glasi: »Način, kako se bodo vzdržale te vezi se uredi z zakonom.«

Socialisti so stavili predlog, ki zahteva svobodo vere, ki pa da je privatna stvar in da se verske zajednice stavijo pod zakon o združevanju.

Socialist Nedeljko Divac je zahteval v smislu socialističnega predloga ločitev cerkve od države in proglasitev, da je vera privatna stvar.

V svojem dvojnem mišljenju so socialisti najodločnejše proti verskemu pouku v šolah.

Radikalec Ljuba Jovanović se je v načelu izrazil za kancelparagraf, izjavil pa je, da bode glasoval za predlog jugoslovanskega kluba proti kancelparagrafu. Zemljoradnik Jovan Jovanović je zahteval, da se črta kancelparagraf, čeravno so dali zemljoradniki pobudo za kancelparagraf.

To so storili vsled zahteve slovenskih samostojnežev; odkar pa so se slovenski samostojneži ločili od zemljoradniškega kluba, odpade za zemljoradnike ta ozir.

Proti kancelparagrafu je glasoval tudi bosanski radikalec Srškić. Večina ustavnega odbora je glasovala za čl. 12, kakor je bil sprejet v generalni debati in zavrgla predloge socialistov in Jugoslovanskega kluba.

Prvotna redakcija kancelparagrafa se je nekoliko izpremenila in se glasi sedaj sledeče:

Verski predstavniki ne smejo uporabljati svojo duhovno oblast po verskih molitnicah ali po napisih verskega značaja ali sicer pri izvrševanju svoje duhovniške dolžnosti v strankarske svrhe.

Blamaža poslanca SKS Drofenika.

Konstituanta, 20. maja.

V specialni debati je govoril tudi poslanec Samostojne kmetijske stranke. Njegov neizmerno plitvi govor je bil prava podoba njegove stranke. Mož je očitno pozabil, da govori v konstituenti in ne na kakem shodu samostojnih prepečev. Namesto umskih sil je razvil vse svoje fizične sile: Kričal je, penil se in znojil, cepal z nogami, skratka, podal je zbornici figuro, ki je bolj vzbujala pomilovanje nego odpor. Vladne stranke je bilo Drofenikovega govorniškega nastopa sram. Predsednik je imel z govornikom precej posla, ker ga je moral večkrat opomniti, naj govori k predmetu. Lističi, na katerih je imel spisan govor, ki ga je bral, so se zmešali. Takoj ob začetku govora je bilo videti, da bo g. poslanec običaj; obračal se je na vse strani, ker medklici Jugoslovanskega kluba so bili tako močni, da so reveža sukali kot vihar strešnega petelina. Milo se je obračal za pomoč, a oče Žerjav in njegov pobratim g. Kušar sta sramežljivo povešala oči z drhtečim srcem — »pomagaj si sam in ne polomi ga, saj smo itak že na koncu po ugledu in po številkah.« Oči znoječega se govornika so iskale Puclja — ni ga, Majcna, ni ga, Ureka, ni ga, Mermolja, vsaj til Ni ga! In stožilo se mu je v srcu, češ: S trobento oznanjamo v svet, koliko storimo za druge, a glej, niti lastnemu tovarišu samostojni ne pridejo v najhujši stiski na pomoč! Medsebojni pogovori poslancev so govorniku omogočili sapo, da je vendar začel s predmetom! In ta predmet ni bil drugega kot to, kar znajo samostojni po naših shodih. Blatenje, grdo obrekovanje, natolcevanje in to v taki meri, da je njegov govor žal v sramoto celemu slovenskemu ljudstvu, ker Drofenik je trdil, da govori v imenu slovenskega kmeta. Spravil se je nad naše ženstvo, češ da ne mara volivne pravice, njegove trditve so izzvale v prilog slovenskemu ženstvu od strank Jugoslovanskega kluba tak vihar, da je revež omahnil in komaj se je vlovil ob drugo točko, ki jo je ponovil že na vseh shodih: grdenje sloven. duhovščine. Njegov napad je bil tako grd, da se je studil tudi Srbom in Turkom. Tričetrt ure je utemeljeval potrebo kancelparagrafa, ki ga on predlaga iz ljubezni do — čistosti katoliške sv. Cerkve. Napadel je prkarit tudi imenoma katoliške duhovnike iz Štajerske, govoril o obhajanju, o spovednicah, napadal menihe. Ko je njegovo sramotenje preseglo vse meje, nastopi poslanec Škulj in ni odnehal, dokler predsednik dr. Ribar ni ukoril govornika z zahtevo, da bodi govor vsaj dostojen. Pa ker je mož takega tona navažen, se je vrnil še enkrat k izrazom, kakršne mu je predsednik na zahtevo opozicije ponovno odločno prepovedal. Besedičenje g. Drofenika je i vladne stranke spravilo v največjo zadrego in vse je čakalo konca, ki ga je g. Drofenik izvršil z izjavo, da se v imenu slovenskega ljudstva zahvali za lepo ustavo, ki da vsebuje vse, kar želi slovensko ljudstvo. Po govoru je zmučenega delavca sprejel v svoje mehko naročje dr. Žerjav, prišel ga je gladit Milan Pribičević in prostozidar Juraj Demetrovič, ker vsi ti se obešajo na suknjo zapeljanega kmeta, ki po njem ubijajo pravice slovenskega ljudstva in napadajo katoliško Cerkvo.

V specialni debati je govoril tudi poslanec Samostojne kmetijske stranke. Njegov neizmerno plitvi govor je bil prava podoba njegove stranke. Mož je očitno pozabil, da govori v konstituenti in ne na kakem shodu samostojnih prepečev. Namesto umskih sil je razvil vse svoje fizične sile: Kričal je, penil se in znojil, cepal z nogami, skratka, podal je zbornici figuro, ki je bolj vzbujala pomilovanje nego odpor. Vladne stranke je bilo Drofenikovega govorniškega nastopa sram. Predsednik je imel z govornikom precej posla, ker ga je moral večkrat opomniti, naj govori k predmetu. Lističi, na katerih je imel spisan govor, ki ga je bral, so se zmešali. Takoj ob začetku govora je bilo videti, da bo g. poslanec običaj; obračal se je na vse strani, ker medklici Jugoslovanskega kluba so bili tako močni, da so reveža sukali kot vihar strešnega petelina. Milo se je obračal za pomoč, a oče Žerjav in njegov pobratim g. Kušar sta sramežljivo povešala oči z drhtečim srcem — »pomagaj si sam in ne polomi ga, saj smo itak že na koncu po ugledu in po številkah.« Oči znoječega se govornika so iskale Puclja — ni ga, Majcna, ni ga, Ureka, ni ga, Mermolja, vsaj til Ni ga! In stožilo se mu je v srcu, češ: S trobento oznanjamo v svet, koliko storimo za druge, a glej, niti lastnemu tovarišu samostojni ne pridejo v najhujši stiski na pomoč! Medsebojni pogovori poslancev so govorniku omogočili sapo, da je vendar začel s predmetom! In ta predmet ni bil drugega kot to, kar znajo samostojni po naših shodih. Blatenje, grdo obrekovanje, natolcevanje in to v taki meri, da je njegov govor žal v sramoto celemu slovenskemu ljudstvu, ker Drofenik je trdil, da govori v imenu slovenskega kmeta. Spravil se je nad naše ženstvo, češ da ne mara volivne pravice, njegove trditve so izzvale v prilog slovenskemu ženstvu od strank Jugoslovanskega kluba tak vihar, da je revež omahnil in komaj se je vlovil ob drugo točko, ki jo je ponovil že na vseh shodih: grdenje sloven. duhovščine. Njegov napad je bil tako grd, da se je studil tudi Srbom in Turkom. Tričetrt ure je utemeljeval potrebo kancelparagrafa, ki ga on predlaga iz ljubezni do — čistosti katoliške sv. Cerkve. Napadel je prkarit tudi imenoma katoliške duhovnike iz Štajerske, govoril o obhajanju, o spovednicah, napadal menihe. Ko je njegovo sramotenje preseglo vse meje, nastopi poslanec Škulj in ni odnehal, dokler predsednik dr. Ribar ni ukoril govornika z zahtevo, da bodi govor vsaj dostojen. Pa ker je mož takega tona navažen, se je vrnil še enkrat k izrazom, kakršne mu je predsednik na zahtevo opozicije ponovno odločno prepovedal. Besedičenje g. Drofenika je i vladne stranke spravilo v največjo zadrego in vse je čakalo konca, ki ga je g. Drofenik izvršil z izjavo, da se v imenu slovenskega ljudstva zahvali za lepo ustavo, ki da vsebuje vse, kar želi slovensko ljudstvo. Po govoru je zmučenega delavca sprejel v svoje mehko naročje dr. Žerjav, prišel ga je gladit Milan Pribičević in prostozidar Juraj Demetrovič, ker vsi ti se obešajo na suknjo zapeljanega kmeta, ki po njem ubijajo pravice slovenskega ljudstva in napadajo katoliško Cerkvo.

V specialni debati je govoril tudi poslanec Samostojne kmetijske stranke. Njegov neizmerno plitvi govor je bil prava podoba njegove stranke. Mož je očitno pozabil, da govori v konstituenti in ne na kakem shodu samostojnih prepečev. Namesto umskih sil je razvil vse svoje fizične sile: Kričal je, penil se in znojil, cepal z nogami, skratka, podal je zbornici figuro, ki je bolj vzbujala pomilovanje nego odpor. Vladne stranke je bilo Drofenikovega govorniškega nastopa sram. Predsednik je imel z govornikom precej posla, ker ga je moral večkrat opomniti, naj govori k predmetu. Lističi, na katerih je imel spisan govor, ki ga je bral, so se zmešali. Takoj ob začetku govora je bilo videti, da bo g. poslanec običaj; obračal se je na vse strani, ker medklici Jugoslovanskega kluba so bili tako močni, da so reveža sukali kot vihar strešnega petelina. Milo se je obračal za pomoč, a oče Žerjav in njegov pobratim g. Kušar sta sramežljivo povešala oči z drhtečim srcem — »pomagaj si sam in ne polomi ga, saj smo itak že na koncu po ugledu in po številkah.« Oči znoječega se govornika so iskale Puclja — ni ga, Majcna, ni ga, Ureka, ni ga, Mermolja, vsaj til Ni ga! In stožilo se mu je v srcu, češ: S trobento oznanjamo v svet, koliko storimo za druge, a glej, niti lastnemu tovarišu samostojni ne pridejo v najhujši stiski na pomoč! Medsebojni pogovori poslancev so govorniku omogočili sapo, da je vendar začel s predmetom! In ta predmet ni bil drugega kot to, kar znajo samostojni po naših shodih. Blatenje, grdo obrekovanje, natolcevanje in to v taki meri, da je njegov govor žal v sramoto celemu slovenskemu ljudstvu, ker Drofenik je trdil, da govori v imenu slovenskega kmeta. Spravil se je nad naše ženstvo, češ da ne mara volivne pravice, njegove trditve so izzvale v prilog slovenskemu ženstvu od strank Jugoslovanskega kluba tak vihar, da je revež omahnil in komaj se je vlovil ob drugo točko, ki jo je ponovil že na vseh shodih: grdenje sloven. duhovščine. Njegov napad je bil tako grd, da se je studil tudi Srbom in Turkom. Tričetrt ure je utemeljeval potrebo kancelparagrafa, ki ga on predlaga iz ljubezni do — čistosti katoliške sv. Cerkve. Napadel je prkarit tudi imenoma katoliške duhovnike iz Štajerske, govoril o obhajanju, o spovednicah, napadal menihe. Ko je njegovo sramotenje preseglo vse meje, nastopi poslanec Škulj in ni odnehal, dokler predsednik dr. Ribar ni ukoril govornika z zahtevo, da bodi govor vsaj dostojen. Pa ker je mož takega tona navažen, se je vrnil še enkrat k izrazom, kakršne mu je predsednik na zahtevo opozicije ponovno odločno prepovedal. Besedičenje g. Drofenika je i vladne stranke spravilo v največjo zadrego in vse je čakalo konca, ki ga je g. Drofenik izvršil z izjavo, da se v imenu slovenskega ljudstva zahvali za lepo ustavo, ki da vsebuje vse, kar želi slovensko ljudstvo. Po govoru je zmučenega delavca sprejel v svoje mehko naročje dr. Žerjav, prišel ga je gladit Milan Pribičević in prostozidar Juraj Demetrovič, ker vsi ti se obešajo na suknjo zapeljanega kmeta, ki po njem ubijajo pravice slovenskega ljudstva in napadajo katoliško Cerkvo.

V specialni debati je govoril tudi poslanec Samostojne kmetijske stranke. Njegov neizmerno plitvi govor je bil prava podoba njegove stranke. Mož je očitno pozabil, da govori v konstituenti in ne na kakem shodu samostojnih prepečev. Namesto umskih sil je razvil vse svoje fizične sile: Kričal je, penil se in znojil, cepal z nogami, skratka, podal je zbornici figuro, ki je bolj vzbujala pomilovanje nego odpor. Vladne stranke je bilo Drofenikovega govorniškega nastopa sram. Predsednik je imel z govornikom precej posla, ker ga je moral večkrat opomniti, naj govori k predmetu. Lističi, na katerih je imel spisan govor, ki ga je bral, so se zmešali. Takoj ob začetku govora je bilo videti, da bo g. poslanec običaj; obračal se je na vse strani, ker medklici Jugoslovanskega kluba so bili tako močni, da so reveža sukali kot vihar strešnega petelina. Milo se je obračal za pomoč, a oče Žerjav in njegov pobratim g. Kušar sta sramežljivo povešala oči z drhtečim srcem — »pomagaj si sam in ne polomi ga, saj smo itak že na koncu po ugledu in po številkah.« Oči znoječega se govornika so iskale Puclja — ni ga, Majcna, ni ga, Ureka, ni ga, Mermolja, vsaj til Ni ga! In stožilo se mu je v srcu, češ: S trobento oznanjamo v svet, koliko storimo za druge, a glej, niti lastnemu tovarišu samostojni ne pridejo v najhujši stiski na pomoč! Medsebojni pogovori poslancev so govorniku omogočili sapo, da je vendar začel s predmetom! In ta predmet ni bil drugega kot to, kar znajo samostojni po naših shodih. Blatenje, grdo obrekovanje, natolcevanje in to v taki meri, da je njegov govor žal v sramoto celemu slovenskemu ljudstvu, ker Drofenik je trdil, da govori v imenu slovenskega kmeta. Spravil se je nad naše ženstvo, češ da ne mara volivne pravice, njegove trditve so izzvale v prilog slovenskemu ženstvu od strank Jugoslovanskega kluba tak vihar, da je revež omahnil in komaj se je vlovil ob drugo točko, ki jo je ponovil že na vseh shodih: grdenje sloven. duhovščine. Njegov napad je bil tako grd, da se je studil tudi Srbom in Turkom. Tričetrt ure je utemeljeval potrebo kancelparagrafa, ki ga on predlaga iz ljubezni do — čistosti katoliške sv. Cerkve. Napadel je prkarit tudi imenoma katoliške duhovnike iz Štajerske, govoril o obhajanju, o spovednicah, napadal menihe. Ko je njegovo sramotenje preseglo vse meje, nastopi poslanec Škulj in ni odnehal, dokler predsednik dr. Ribar ni ukoril govornika z zahtevo, da bodi govor vsaj dostojen. Pa ker je mož takega tona navažen, se je vrnil še enkrat k izrazom, kakršne mu je predsednik na zahtevo opozicije ponovno odločno prepovedal. Besedičenje g. Drofenika je i vladne stranke spravilo v največjo zadrego in vse je čakalo konca, ki ga je g. Drofenik izvršil z izjavo, da se v imenu slovenskega ljudstva zahvali za lepo ustavo, ki da vsebuje vse, kar želi slovensko ljudstvo. Po govoru je zmučenega delavca sprejel v svoje mehko naročje dr. Žerjav, prišel ga je gladit Milan Pribičević in prostozidar Juraj Demetrovič, ker vsi ti se obešajo na suknjo zapeljanega kmeta, ki po njem ubijajo pravice slovenskega ljudstva in napadajo katoliško Cerkvo.

V specialni debati je govoril tudi poslanec Samostojne kmetijske stranke. Njegov neizmerno plitvi govor je bil prava podoba njegove stranke. Mož je očitno pozabil, da govori v konstituenti in ne na kakem shodu samostojnih prepečev. Namesto umskih sil je razvil vse svoje fizične sile: Kričal je, penil se in znojil, cepal z nogami, skratka, podal je zbornici figuro, ki je bolj vzbujala pomilovanje nego odpor. Vladne stranke je bilo Drofenikovega govorniškega nastopa sram. Predsednik je imel z govornikom precej posla, ker ga je moral večkrat opomniti, naj govori k predmetu. Lističi, na katerih je imel spisan govor, ki ga je bral, so se zmešali. Takoj ob začetku govora je bilo videti, da bo g. poslanec običaj; obračal se je na vse strani, ker medklici Jugoslovanskega kluba so bili tako močni, da so reveža sukali kot vihar strešnega petelina. Milo se je obračal za pomoč, a oče Žerjav in njegov pobratim g. Kušar sta sramežljivo povešala oči z drhtečim srcem — »pomagaj si sam in ne polomi ga, saj smo itak že na koncu po ugledu in po številkah.« Oči znoječega se govornika so iskale Puclja — ni ga, Majcna, ni ga, Ureka, ni ga, Mermolja, vsaj til Ni ga! In stožilo se mu je v srcu, češ: S trobento oznanjamo v svet, koliko storimo za druge, a glej, niti lastnemu tovarišu samostojni ne pridejo v najhujši stiski na pomoč! Medsebojni pogovori poslancev so govorniku omogočili sapo, da je vendar začel s predmetom! In ta predmet ni bil drugega kot to, kar znajo samostojni po naših shodih. Blatenje, grdo obrekovanje, natolcevanje in to v taki meri, da je njegov govor žal v sramoto celemu slovenskemu ljudstvu, ker Drofenik je trdil, da govori v imenu slovenskega kmeta. Spravil se je nad naše ženstvo, češ da ne mara volivne pravice, njegove trditve so izzvale v prilog slovenskemu ženstvu od strank Jugoslovanskega kluba tak vihar, da je revež omahnil in komaj se je vlovil ob drugo točko, ki jo je ponovil že na vseh shodih: grdenje sloven. duhovščine. Njegov napad je bil tako grd, da se je studil tudi Srbom in Turkom. Tričetrt ure je utemeljeval potrebo kancelparagrafa, ki ga on predlaga iz ljubezni do — čistosti katoliške sv. Cerkve. Napadel je prkarit tudi imenoma katoliške duhovnike iz Štajerske, govoril o obhajanju, o spovednicah, napadal menihe. Ko je njegovo sramotenje preseglo vse meje, nastopi poslanec Škulj in ni odnehal, dokler predsednik dr. Ribar ni ukoril govornika z zahtevo, da bodi govor vsaj dostojen. Pa ker je mož takega tona navažen, se je vrnil še enkrat k izrazom, kakršne mu je predsednik na zahtevo opozicije ponovno odločno prepovedal. Besedičenje g. Drofenika je i vladne stranke spravilo v največjo zadrego in vse je čakalo konca, ki ga je g. Drofenik izvršil z izjavo, da se v imenu slovenskega ljudstva zahvali za lepo ustavo, ki da vsebuje vse, kar želi slovensko ljudstvo. Po govoru je zmučenega delavca sprejel v svoje mehko naročje dr. Žerjav, prišel ga je gladit Milan Pribičević in prostozidar Juraj Demetrovič, ker vsi ti se obešajo na suknjo zapeljanega kmeta, ki po njem ubijajo pravice slovenskega ljudstva in napadajo katoliško Cerkvo.

V specialni debati je govoril tudi poslanec Samostojne kmetijske stranke. Njegov neizmerno plitvi govor je bil prava podoba njegove stranke. Mož je očitno pozabil, da govori v konstituenti in ne na kakem shodu samostojnih prepečev. Namesto umskih sil je razvil vse svoje fizične sile: Kričal je, penil se in znojil, cepal z nogami, skratka, podal je zbornici figuro, ki je bolj vzbujala pomilovanje nego odpor. Vladne stranke je bilo Drofenikovega govorniškega nastopa sram. Predsednik je imel z govornikom precej posla, ker ga je moral večkrat opomniti, naj govori k predmetu. Lističi, na katerih je imel spisan govor, ki ga je bral, so se zmešali. Takoj ob začetku govora je bilo videti, da bo g. poslanec običaj; obračal se je na vse strani, ker medklici Jugoslovanskega kluba so bili tako močni, da so reveža sukali kot vihar strešnega petelina. Milo se je obračal za pomoč, a oče Žerjav in njegov pobratim g. Kušar sta sramežljivo povešala oči z drhtečim srcem — »pomagaj si sam in ne polomi ga, saj smo itak že na koncu po ugledu in po številkah.« Oči znoječega se govornika so iskale Puclja — ni ga, Majcna, ni ga, Ureka, ni ga, Mermolja, vsaj til Ni ga! In stožilo se mu je v srcu, češ: S trobento oznanjamo v svet, koliko storimo za druge, a glej, niti lastnemu tovarišu samostojni ne pridejo v najhujši stiski na pomoč! Medsebojni pogovori poslancev so govorniku omogočili sapo, da je vendar začel s predmetom! In ta predmet ni bil drugega kot to, kar znajo samostojni po naših shodih. Blatenje, grdo obrekovanje, natolcevanje in to v taki meri, da je njegov govor žal v sramoto celemu slovenskemu ljudstvu, ker Drofenik je trdil, da govori v imenu slovenskega kmeta. Spravil se je nad naše ženstvo, češ da ne mara volivne pravice, njegove trditve so izzvale v prilog slovenskemu ženstvu od strank Jugoslovanskega kluba tak vihar, da je revež omahnil in komaj se je vlovil ob drugo točko, ki jo je ponovil že na vseh shodih: grdenje sloven. duhovščine. Njegov napad je bil tako grd, da se je studil tudi Srbom in Turkom. Tričetrt ure je utemeljeval potrebo kancelparagrafa, ki ga on predlaga iz ljubezni do — čistosti katoliške sv. Cerkve. Napadel je prkarit tudi imenoma katoliške duhovnike iz Štajerske, govoril o obhajanju, o spovednicah, napadal menihe. Ko je njegovo sramotenje preseglo vse meje, nastopi poslanec Škulj in ni odnehal, dokler predsednik dr. Ribar ni ukoril govornika z zahtevo, da bodi govor vsaj dostojen. Pa ker je mož takega tona navažen, se je vrnil še enkrat k izrazom, kakršne mu je predsednik na zahtevo opozicije ponovno odločno prepovedal. Besedičenje g. Drofenika je i vladne stranke spravilo v največjo zadrego in vse je čakalo konca, ki ga je g. Drofenik izvršil z izjavo, da se v imenu slovenskega ljudstva zahvali za lepo ustavo, ki da vsebuje vse, kar želi slovensko ljudstvo. Po govoru je zmučenega delavca sprejel v svoje mehko naročje dr. Žerjav, prišel ga je gladit Milan Pribičević in prostozidar Juraj Demetrovič, ker vsi ti se obešajo na suknjo zapeljanega kmeta, ki po njem ubijajo pravice slovenskega ljudstva in napadajo katoliško Cerkvo.

V specialni debati je govoril tudi poslanec Samostojne kmetijske stranke. Njegov neizmerno plitvi govor je bil prava podoba njegove stranke. Mož je očitno pozabil, da govori v konstituenti in ne na kakem shodu samostojnih prepečev. Namesto umskih sil je razvil vse svoje fizične sile: Kričal je, penil se in znojil, cepal z nogami, skratka, podal je zbornici figuro, ki je bolj vzbujala pomilovanje nego odpor. Vladne stranke je bilo Drofenikovega govorniškega nastopa sram. Predsednik je imel z govornikom precej posla, ker ga je moral večkrat opomniti, naj govori k predmetu. Lističi, na katerih je imel spisan govor, ki ga je bral, so se zmešali. Takoj ob začetku govora je bilo videti, da bo g. poslanec običaj; obračal se je na vse strani, ker medklici Jugoslovanskega kluba so bili tako močni, da so reveža sukali kot vihar strešnega petelina. Milo se je obračal za pomoč, a oče Žerjav in njegov pobratim g. Kušar sta sramežljivo povešala oči z drhtečim srcem — »pomagaj si sam in ne polomi ga, saj smo itak že na koncu po ugledu in po številkah.« Oči znoječega se govornika so iskale Puclja — ni ga, Majcna, ni ga, Ureka, ni ga, Mermolja, vsaj til Ni ga! In stožilo se mu je v srcu, češ: S trobento oznanjamo v svet, koliko storimo za druge, a glej, niti lastnemu tovarišu samostojni ne pridejo v najhujši stiski na pomoč! Medsebojni pogovori poslancev so govorniku omogočili sapo, da je vendar začel s predmetom! In ta predmet ni bil drugega kot to, kar znajo samostojni po naših shodih. Blatenje, grdo obrekovanje, natolcevanje in to v taki meri, da je njegov govor žal v sramoto celemu slovenskemu ljudstvu, ker Drofenik je trdil, da govori v imenu slovenskega kmeta. Spravil se je nad naše ženstvo, češ da ne mara volivne pravice, njegove trditve so izzvale v prilog slovenskemu ženstvu od strank Jugoslovanskega kluba tak vihar, da je revež omahnil in komaj se je vlovil ob drugo točko, ki jo je ponovil že na vseh shodih: grdenje sloven. duhovščine. Njegov napad je bil tako grd, da se je studil tudi Srbom in Turkom. Tričetrt ure je utemeljeval potrebo kancelparagrafa, ki ga on predlaga iz ljubezni do — čistosti katoliške sv. Cerkve. Napadel je prkarit tudi imenoma katoliške duhovnike iz Štajerske, govoril o obhajanju, o spovednicah, napadal menihe. Ko je njegovo sramotenje preseglo vse meje, nastopi poslanec Škulj in ni odnehal, dokler predsednik dr. Ribar ni ukoril govornika z zahtevo, da bodi govor vsaj dostojen. Pa ker je mož takega tona navažen, se je vrnil še enkrat k izrazom, kakršne mu je predsednik na zahtevo opozicije ponovno odločno prepovedal. Besedičenje g. Drofenika je i vladne stranke spravilo v največjo zadrego in vse je čakalo konca, ki ga je g. Drofenik izvršil z izjavo, da se v imenu slovenskega ljudstva zahvali za lepo ustavo, ki da vsebuje vse, kar želi slovensko ljudstvo. Po govoru je zmučenega delavca sprejel v svoje mehko naročje dr. Žerjav, prišel ga je gladit Milan Pribičević in prostozidar Juraj Demetrovič, ker vsi ti se obešajo na suknjo zapeljanega kmeta, ki po njem ubijajo pravice slovenskega ljudstva in napadajo katoliško Cerkvo.

V specialni debati je govoril tudi poslanec Samostojne kmetijske stranke. Njegov neizmerno plitvi govor je bil prava podoba njegove stranke. Mož je očitno pozabil, da govori v konstituenti in ne na kakem shodu samostojnih prepečev. Namesto umskih sil je razvil vse svoje fizične sile: Kričal je, penil se in znojil, cepal z nogami, skratka, podal je zbornici figuro, ki je bolj vzbujala pomilovanje nego odpor. Vladne stranke je bilo Drofenikovega govorniškega nastopa sram. Predsednik je imel z govornikom precej posla, ker ga je moral večkrat opomniti, naj govori k predmetu. Lističi, na katerih je imel spisan govor, ki ga je bral, so se zmešali. Takoj ob začetku govora je bilo videti, da bo g. poslanec običaj; obračal se je na vse strani, ker medklici Jugoslovanskega kluba so bili tako močni, da so reveža sukali kot vihar strešnega petelina. Milo se je obračal za pomoč, a oče Žerjav in njegov pobratim g. Kušar sta sramežljivo povešala oči z drhtečim srcem — »pomagaj si sam in ne polomi ga, saj smo itak že na koncu po ugledu in po številkah.« Oči znoječega se govornika so iskale Puclja — ni ga, Majcna, ni ga, Ureka, ni ga, Mermolja, vsaj til Ni ga! In stožilo se mu je v srcu, češ: S trobento oznanjamo v svet, koliko storimo za druge, a glej, niti lastnemu tovarišu samostojni ne pridejo v najhujši stiski na pomoč! Medsebojni pogovori poslancev so govorniku omogočili sapo, da je vendar začel s predmetom! In ta predmet ni bil drugega kot to, kar znajo samostojni po naših shodih. Blatenje, grdo obrekovanje, natolcevanje in to v taki meri, da je njegov govor žal v sramoto celemu slovenskemu ljudstvu, ker Drofenik je trdil, da govori v imenu slovenskega kmeta. Spravil se je nad naše ženstvo, češ da ne mara volivne pravice, njegove trditve so izzvale v prilog slovenskemu ženstvu od strank Jugoslovanskega kluba tak vihar, da je revež omahnil in komaj se je vlovil ob drugo točko, ki jo je ponovil že na vseh shodih: grdenje sloven. duhovščine. Njegov napad je bil tako grd, da se je studil tudi Srbom in Turkom. Tričetrt ure je utemeljeval potrebo kancelparagrafa, ki ga on predlaga iz ljubezni do — čistosti katoliške sv. Cerkve. Napadel je prkarit tudi imenoma katoliške duhovnike iz Štajerske, govoril o obhajanju, o spovednicah, napadal menihe. Ko je njegovo sramotenje preseglo vse meje, nastopi poslanec Škulj in ni odnehal, dokler predsednik dr. Ribar ni ukoril govornika z zahtevo, da bodi govor vsaj dostojen. Pa ker je mož takega tona navažen, se je vrnil še enkrat k izrazom, kakršne mu je predsednik na zahtevo opozicije ponovno odločno prepovedal. Besedičenje g. Drofenika je i vladne stranke spravilo v največjo zadrego in vse je čakalo konca, ki ga je g. Drofenik izvršil z izjavo, da se v imenu slovenskega ljudstva zahvali za lepo ustavo, ki da vsebuje vse, kar želi slovensko ljudstvo. Po govoru je zmučenega delavca sprejel v svoje mehko naročje dr. Žerjav, prišel ga je gladit Milan Pribičević in prostozidar Juraj Demetrovič, ker vsi ti se obešajo na suknjo zapeljanega kmeta, ki po njem ubijajo pravice slovenskega ljudstva in napadajo katoliško Cerkvo.

V specialni debati je govoril tudi poslanec Samostojne kmetijske stranke. Njegov neizmerno plitvi govor je bil prava podoba njegove stranke. Mož je očitno pozabil, da govori v konstituenti in ne na kakem shodu samostojnih prepečev. Namesto umskih sil je razvil vse svoje fizične sile: Kričal je, penil se in znojil, cepal z nogami, skratka, podal je zbornici figuro, ki je bolj vzbujala pomilovanje nego odpor. Vladne stranke je bilo Drofenikovega govorniškega nastopa sram. Predsednik je imel z govornikom precej posla, ker ga je moral večkrat opomniti, naj govori k predmetu. Lističi, na katerih je imel spisan govor, ki ga je bral, so se zmešali. Takoj ob začetku govora je bilo videti, da bo g. poslanec običaj; obračal se je na vse strani, ker medklici Jugoslovanskega kluba so bili tako močni, da so reveža sukali kot vihar strešnega petelina. Milo se je obračal za pomoč, a oče Žerjav in njegov pobratim g. Kušar sta sramežljivo povešala oči z drhtečim srcem — »pomagaj si sam in ne polomi ga, saj smo itak že na koncu po ugledu in po številkah.« Oči znoječega se govornika so iskale Puclja — ni ga, Majcna, ni ga, Ureka, ni ga, Mermolja, vsaj til Ni ga! In stožilo se mu je v srcu, češ: S trobento oznanjamo v svet, koliko storimo za druge, a glej, niti lastnemu tovarišu samostojni ne pridejo v najhujši stiski na pomoč! Medsebojni pogovori poslancev so govorniku omogočili sapo, da je vendar začel s predmetom! In ta predmet ni bil drugega kot to, kar znajo samostojni po naših shodih. Blatenje, grdo obrekovanje, natolcevanje in to v taki meri, da je njegov govor žal v sramoto celemu slovenskemu ljudstvu, ker Drofenik je trdil, da govori v imenu slovenskega kmeta. Spravil se je nad naše ženstvo, češ da ne mara volivne pravice, njegove trditve so izzvale v prilog slovenskemu ženstvu od strank Jugoslovanskega kluba tak vihar, da je revež omahnil in komaj se je vlovil ob drugo točko, ki jo je ponovil že na vseh shodih: grdenje sloven. duhovščine. Njegov napad je bil tako grd, da se je studil tudi Srbom in Turkom. Tričetrt ure je utemeljeval potrebo kancelparagrafa, ki ga on predlaga iz ljubezni do — čistosti katoli

mim, izmed katerih nas bodo zanimali prav gotovo najbolj one iz Medjimurja, harmonizirane po Zganec. Poleg teh sta na sporedu tudi še dve koroški in znameniti deseti rukovet našega dobrega znanca Mokranjca. Obeta se nam izreden umetniški užitek, saj je Lisinskega zbor na najboljšem glasu in se ravnokar vrača z Dunaja, kjer je z istim sporedom dosegel velik uspeh. Dolžnost naša je, da posetimo koncert v največjem številu!

lj Sprejem »Lisinskega«. Včeraj ob 4. uri popoldne je dospelo hrvaško pevsko društvo »Lisinski« v Ljubljano. Prihod je bil napovedan za danes popoldne. Pripravljen je bil lep sprejem, ki bi bil dostojen tega visoko kulturnega društva hrvaškega naroda. Medtem pa je prišlo včeraj poročilo, da se društvo »Lisinski« pripelje že v ponedeljek. Vsled te nepričakovane in nagle spremembe je bilo nemogoče v par urah prirediti sprejem, kakršen je bil nameravan za danes. Na kolodvoru se je zbralo večje odposlanstvo ljubljanskih pevskih društev, »Glasbene Matic«, zastopniki vlade in mesta. Ko je obstal vlak, je zbrano občinstvo ljube goste prisrčno pozdravilo. V imenu vlade je pozdravilo goste dr. Ljubec, v imenu mesta Ljubljane je izrekel pozdrav dr. Fux, nakar je v imenu »Glasbene Matic« govoril dobrodošlico dr. Kimovec, v imenu ljubljanskih pevskih društev pa g. Hubad. Za izrečene pozdrave se je zahvalil predsednik društva Lisinski dr. Benkovič. Nato so gostje v spremstvu ljubljanskih tovarišev odšli v pripravljena stanovanja. Ljubljansko občinstvo je iskreno obžalovalo, da je bil sijajni sprejem nemogoč, ker javnost ni mogla biti obveščena o spremembi. Bratskim gostom želimo v naši sredi velikih uspehov na glasbeno-umetniškem polju!

lj Ustanovni občni zbor podružnice Primorcev obramb. društva »Sloven. Stražec« v Ljubljani se vrši v petek, dne 27. maja ob 8. uri zvečer v I. nadstropju Jugoslovanske tiskarne. Vabijo se vsi Primorci-bečuncji, da se ustanovnega občnega zbora polnoštevilno udeležijo. — Pripravljalni odbor.

lj Novo prosvetno društvo v Ljubljani. Danes zvečer ob 8. uri (po šmaricah v stolnici) se vrši v III. nadst. Jugoslov. tiskarne ustanovni občni zbor prosvetnega društva za stolno župnijo in šolski okraj. Vabimo nanj vse zavedne naše somišljenike iz stolne župnije, kakor tudi člane ostalih ljubljanskih prosvetnih društev. Pridite vsi, ki vam je pri srcu kulturni napredek našega ljudstva. — Pripr. odbor.

lj Kat. akad. starešinstvo se udeležijo procesije sv. Rešnjega telesa skupno s kat. akad. društvi. Prosim polnoštevilne udeležbe. — Predsednik.

lj Stolna Vinc. konferenca ima sejo danes 24. t. m. zvečer ob tričetrt na 6. Poljanski nasip 10. Poročilo o birm. akciji in posvet glede procesije. Prosim polnoštevilne in točne udeležbe. — Predsednik.

lj Stokovna zveza služkinj v Ljubljani sklicuje na 24. maja ob pol 9. uri zvečer v prostorih J. S. Z. Stari trg 2 prvi ustanovni občni zbor. Po ustanovnem občnem zboru je odborova seja za prireditve veselice, ki se vrši ob lepem vremenu na prostem, ob deževnem pa v prostorih, četrto nedeljo v juniju. Kje, bomo pravočasno objavili. K obilni udeležbi vabi odbor. (K)

lj Kolo jugoslovanskih sester ima danes ob 5. uri pop. v Mladiki važno izredno sejo, h kateri se vljudo vabijo ne samo vse odbornice, marveč tudi vse članice, ki se zanimajo za društveno delovanje.

lj Prijeti tat. Okrajni nadzornik g. Habe je imel v nedeljo srečen dan. Pod Tivolijem, kjer so postavljene gugalnice in strelšča, je opazoval mladega in elegantno oblečenega fanta, ki si je s svojim streljanjem pridobil še precej papirnatih odkupov. G. Habetu se je dečko zdel sumljiv in ga je poklical na mal pogovor tekom katerega je konstatiral, da je to 16letni I. Štegel, sin lesnega trg. iz Kamnika, ki je ukradel nekaj čez 78.000 kron in se s to vsoto podal na potovanje, katerega zanimivosti in veselja pa ni dolgo užival. G. nadzornik Habe ga je povabil seboj in ga oddal v varstvo sodišču. Od ukradenega denarja je zapravil 6000 K.

lj Premog. Stranke, ki imajo izkaznice B bivše ubožne akcije, dobe premož. na nakaznice mestnega magistrata in sicer 100 kg za 10 K v naslednjem redu: V petek dne 27. maja stranke z začetno črko E, F, G, H, J in v soboto dne 28. maja one z začetno črko J, K, L, M in N.

lj Uboga žena je izgubila na binkoštno soboto, 14. t. m. od Knahtlieve ulice do gledališča, 220 K. Najditelj se prosi, da vsoto, ki jo uboga žena prav težko pogreša, odda na policijo.

Najnovejša poročila.

GOVOR Dr. HOHNJEC V KONSTITUANTNI.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Današnji seji ustavotvorne skupščine je prisostvoval v imenu Narodnega kluba dr. Matko Laginja. Njegov prihod je seveda v vseh političnih krogih zbudil veliko pozornost. Dr. Laginja je stavljal na predsednika konstituante vprašanje, ali mu je znano, da so nekateri italijanski listi, med njimi »Corriere della sera«, prinesli vest, da je povodom glasovanja v generalni debati o ustavi radikalni poslanec dr. Ivković pljunil v lice dr. Trumbiću in da mu je med ostalim rekel, da hoče razdružiti državo. Predsednik je

izjavil, da bo tem novinam poslal popravek. Za tem je ministrski predsednik Pašić odgovoril na vprašanje zemljoradniških poslancev Popadića, Jovanovića in Lovričevića glede pogajanj z Italijo, da pogajanja še niso formalno prekinjena, temveč samo taktično, dokler se ne zbere potrebno gradivo. Za tem se je pričela debata o drugem oddelku ustave. Prvi je govoril dr. Hohnjec o odnošajih cerkve in države. Izjavil je, da bi morali v šolskem vprašanju vladati vzajemni odnošaji. Treba je, da vladajo kooperativni in koordinirani odnošaji in ne supremacija. Opozarjal je na versko toleranco v Ameriki in v drugih državah. Med državo in cerkvijo morajo vladati vzajemni odnošaji in ne nasilja. Nadalje je grajal šolski monopol države ter zahteval, da se smejo snovati konfesionalne šole, da bi lahko zavladala v tem pogledu konkurenca. Seja se je zaključila ob 13. in se vrši prihodnja jutri ob 9. uri.

LJUDSTVO ZA POLITIKO JUGOSLOVANSKEGA KLUBA.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) V nedeljo sta imela dr. orošec in dr. Šimrak v Mikloševcih in Tombejevcih številno obiskane shode, na katerih so zborovalci popolnoma odobrili sedanje politiko in taktiko Jugoslovanskega kluba.

DR. DRINKOVIĆ V BELGRADU.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Danes je došel v Belgrad predsednik Narodnega kluba dr. Drinković, ki se je tekom dneva razgovarjal z raznimi politikami in stopil tudi v stik z Jugoslovanskim klubom.

PRIBIČEVIĆ NI NAMESTNIK NOTRANJEJNEGA MINISTRA?

Belgrad, 23. maja. (Izv.) Iz današnjega pisanja belgrajskega tiska se vidi, da je popolnoma resnična sobotna vest našega dopisnika, da regent ni hotel v zadnjem času pred svojim odhodom podpisati ukaza, s katerim bi se imenoval Svetozar Pribičević za namestnika notranjega ministra za njegove odsotnosti. Seveda se skuša sedaj to dementirati, napram čemer pa stoji dejstvo, da se je Svetozar Pribičević na popoldanski seji ustavnega odbora v soboto uradno predstavil kot namestnik notranjega ministra in je tudi kot tak sodeloval v debati. To je bilo v času, ko bi se imel na dvoru podpisati njegov ukaz. Okoli 8. ure zvečer istega dne je izjavil minister Drašković, da se zadeva s Pribičevićem mora rešiti še pred odhodom regenta. Drugi vodja demokratske stranke pa je izjavil, da ne veruje, da regent ni hotel podpisati ukaza in da je to lažniva vest nasprotnikov. V belgrajskih političnih krogih se ta zadeva živahno komentira. Med demokrati se pojavljajo razne kombinacije, kdo je na dvoru kriv, da ni bil podpisan ta ukaz.

NEZADOVOLJNOST S PAŠIČEVIM REŽIMOM.

Belgrad, 23. maja. (Izv.) V radikalnem klubu obstoji gotova struja, ki zahteva, da se naj sedanji politični kurz na vsak način izpremeni. Ta struja ni zadovoljna s Pašićem, ker da ne varuje interesov radikalne stranke. Za sedaj se ne more še ničesar natančnega reči o akciji te struje kakor samo, da je akcija s Stojanom Protićem za sedaj popolnoma izključena. Pred prihodom Stojana Protića v vlado bi se imel postaviti prehodni kabinet.

VLADNA TRMA.

Belgrad, 23. (Izv.) Danes popoldne so odobrili, da se sme iz vrst vojske rekrutirati pogajanja o socialno-gospodarskih vprašanjih. Vlada je ostala v celoti pri stari redakciji.

VOJAKI — OROŽNIKI.

Belgrad, 23. (Izv.) Vojni minister je odobrili, da se sme iz vrst vojske rekrutirati okoli 2000 orožnikov, v slučaju potrebe pa tudi več. Vojaki, ki bodo sprejeti kot orožniki po dovrstitvi rekrutne dobe, bodo odslužili ostalo vojaško službeno dobo kot orožniki ter bodo prejemali iste plače kakor drugi orožniki.

ČEŠKI SOC. DEM. NE VSTOPIJO V VLADO.

Praga, 23. maja. (Izv.) Kongres čeških socialnih demokratov je izjavil, da ne vstopi v vlado in ne prevzame nobene odgovornosti.

Dr. BENEŠ GRE V LONDON.

Praga, 23. (Izv.) »Tribuna« poroča, da bo zunanj minister dr. Beneš 28. t. m. odpotoval na konferenco v London, kjer bo ostal do 15. junija.

VPRAŠANJE ZAPADNE OGRSKE.

Dunaj, 23. maja. (Izv.) Pogajanja med Avstrijo in Mažarsko radi zapadno ogrskega vprašanja se bodo pričela 24. maja.

STAVKA KOVINARJRV V PROGL.

Praga, 23. maja. (Izv.) Stavka kovinarjev traja nezmanjšano dalje. Škoda, ki jo povzroča stavka, je ogromna.

40.000 DELAVCEV IZPRTH.

Bratislava, 23. maja. (Izv.) Vsled gibanja med kovinarji pričakujejo, da bo s 1. junijem 40.000 delavcev izprth.

ENA MILIJARDA ZLATIH RUBLJEV ZA SVETOVNO REVOLUCIJO.

Moskva, 23. maja. (Izv.) V centralnem sovjetu je Lenin poročal o finančnih razmerah Rusije. Povedal je med drugim, da je Rusija leta 1920 izdala 1 milijardo zlatih rubljev za podporo svetovne revolucije.

DOGODKI NA PORTUGALSKEM.

LDU Lizbona, 23. maja. (Havas.) Kabinet je podal svojo demisijo. Oddelki mornarjev stražijo ministrstva. Pričakuje se razpust parlamenta.

LDU London, 23. maja. (Reuter.) Kakor piše »Daily Mail«, gre pri dogodkih v Lizbonu za vstajo, ki jo podpirajo vojaški in monarhistični krogi. Aretirali so baje vse ministre.

AFERA SEGRE.

LDU Dunaj, 23. maja. (DunKU.) Kakor poroča »Korrespondenz Wilhelm«, zbujata afera Segrejeva vedno večjo pozornost. Dosedanja preiskava je ugotovila, da so imeli italijanski častniki tudi v Italiji mnogo pomagačev. Samo v skladiščih italijanske premirovne komisije na Dunaju so ugotovili primanjkljaj nad 200 milijonov lir. Posebno dobre kupčije so delali častniki s preskrbovanjem potnih listov, največ za verižnike. Pravtako mnogo so prislepali s prodajo lesa iz tirolskih gozdov. Italijanski častniki so si prilastili tudi mnogo vojaške opreme iz glavnih skladišč stvarne demobilizacije in jo prodali. Mnogo denarja so si znali pridobiti s tem, da so v svojih računih za avstrijsko krono računali po 4 centezimov namesto po 60.

BORZA.

Zagreb 23. maja. Devize: Berlin 207—211, Italija 690—692, London 492—500, New York kabel 0—124, New York ček 121.50—122.50, Pariz 1100—1120, Praga 187.50—188, Švica 2200—2250, Dunaj 22—22.50, Budimpešta 55—60. Valute: Dolarji 119.50—120.50, avstrijske krone 22—23, carski rublji 53—66, napoleondori 412 415, nemške marke 215—225, rom. lei 216—222, italijanske lire 675—680.

Katoliški vestnik.

Pismo iz Asisa.

Od 4. maja dalje se vrši tukaj v sredi romantične Umbrije v rojstnem kraju sv. Frančiška Serafskega generalni kapitelj frančiškanskega reda. Kljub raznim oviram in težkočam so se odzvali povabilu svojega vrhovnega predstojnika vsi provincijali oziroma njih odposlanci, tako da so na kapiteljno zastopane vse frančiškanske provincije. Skupaj nas je 102 zborovalca. Slovenci smo trije. Zbrali smo se v prostoranem samostanu pri Mariji Angeljski ali Porcijunkuli pod Asisom. Razni obrazi, različne narodnosti, sliši se govorica v 12 jezikih in vender smo si koj podali roke kot duhovni sobratje in otroci sv. Frančiška. Po hodnikih je silno živahno zlasti v prostem času, ker si imamo marsikaj povedati vsaki iz svojega kraja. Zborovanjem predseduje sam protektor ali pokrovitelj našega reda kardinal Oreste Giorgi. Ena glavnih točk zborovanja se je dovršila 14. maja, namreč volitev novega generalministra ali glavarja celega reda. Izvoljen je bil P. Bernardin Klumper, Holanec. To je gotovo čast in odlikovanje za sicer malo a v frančiškanskem redu eno najbolj agilnih, delavnih provincij. Šteje namreč čez 400 članov, ki z veliko vmeno delujejo doma in po raznih misijonih. Doma zadnje čase zlasti z velikim vspehom razvijajo tretji red. Novi general minister je star 54 let, zdrav, krepak, velike postave. Red stavi v njega zlasti v teh kritičnih časih celo svoje zaupanje. Zborovanja se nadaljujejo. Danes je bila volitev generalnega prokuratorja reda. Ivoljen je bil Italijan p. Kalist Zukotti. Zda so na vrsti volitve šestih gen. definitorjev reda, ki bodo izvoljeni iz posameznih narodnosti. — V prostem času, če le moremo, obiskujemo kraje bližnje okolice, kjer se nam nudijo razni dragoceni spomini na našega sv. Očaka Frančiška in njegovih blagih duhovnih sobratov. Ob deževnem vremenu nam pa vhaajo duh in misli v drago nam domovino, iz katere ne moremo dobiti poročil in časopisov, ker vsled vladajočih razmer mej posameznimi narodi in državami le še niso podrti — nepotrebne planke. Po končanih zborovanjih, pravijo, da se bomo odpeljali vsi zborovalci v Rim k avdienci sv. Očeta. Tako nam bo dana prilika videti, kar si katoličan najbolj želi na svetu — videti Rim in namestnika Kristusovega — sv. Očeta.

Prosveta.

pr Pevski zbor »Lisinski« čigar koncert se bo vršil nocoj v Unionu, se vrača z umetniškega potovanja, ki je v umetniškem oziru sijajno uspelo. Celot Dunaj je napolnil veliko dvorano »Musikvereina« do zadnjega prostora. »Lisinski« je prvo vrsten koncertni zbor. Imel sem ga priliko slišati l. 1919 ob stoletnici rojstva velikega hrvaškega skladatelja Lisinskega in sem bil navdušen nad točnostjo in uglajenostjo zbora in globokim poj-

movanjem njegovega vodja, ki bo tudi v Ljubljani dirigiral. Ker je letos to brzokone zadnji koncert, pač nihče ne bo zamudil tega prvovrstnega umetniškega dogodka. Dr. Kimovec.

pr Nov Shakespeare. V novi založbi je izšel kot 6. zvezek Nove knjižnice Shakespearejev »Beneški trgovci« v prevodu Otona Zupančiča. Prvi Zupančičev prevod te drame, ki je izšel pred leti, se je že odlikoval po točnosti in pesniški vrednosti, ta prevod pa je prvega še daleč presegel. Ker »Beneškega trgovca« ni bilo več na knjižnem trgu, ga je Zupančič sklenil izdati nanovo, toda ko ga je jel pregledovati, so se mu popravki tako namnožili, da ima čisto novo delo pred seboj. Solam bo ta klasična drama v klasičnem prevodu še zlasti zaradi tega postrezala, ker ima obširen literarno-historičen in formalno-analitičen uvod doc. dr. Kelemina in ob koncu vse potrebne opazke. — Knjiga je izšla v zelo lepi izdaji in se prodaja po 28 K nevezan in 36 K vezan izvod.

pr Elga, šest slik, spisal Gerhard Hauptmann, prevlel Josip Wester, režiser Anton Danilo. Grillparzer je napisal pod naslov svoje novele »Das Kloster bei Sandomir« pripombo »po neki za resnično sporočeni dogodbi«. Vsebinske novele je dala potem Hauptmannu snov njegovim sedmim prizorom »Elge«, ki jo je baje napisal v treh dneh, s čemer je pa tudi že vse povedano. Zato v splošnem nimamo veliko pripomniti k temu kosu življenja. Nemški vitez prenočuje v samostanskem stolpu, v razgovoru z menihom mu pokaže medaljon s sliko svoje žene, toda ta mu zaprda, da za njega sploh ne obstoja posvetno življenje. Skozi okno mu pokaže razvaline gradu grofa Starženskega in omeni njegove nesrečni zakon. Vitez se vleče k nočnemu počitku, s kora zadane orgle, pa prične sanjati o grofu in njegovi ženi, ki jo je našel nekje v varšavskih ulicah. Ta žena pa mu je nezvesta, ljubosumni grof umori svojega tekmeča, pa ga da položiti mrtvega na ravno isto postelj, na kateri je užival ljubezen demonske Elge. Ko odrgne, grof Starženski zastor pri postelji, se vrže besneča žena na truplo svojega ljubljana in preklinja svojega moža. Tedaj prične nenkrat zbijati po vratih sluga našega viteza, čuje se zopet orgljanje s kora in petje samostanskih bratov, so namreč sedaj ravno pri jutranji molitvi, vitez plane na noge, kričaje: »ven, ven, na prosto, ven v mlado jutro, ven v živi svet!« pa zapusti grozanski samostan, kjer je imel ponoči tako strašne sanje. Značilno je, da podarjajo skoro vsi nemški kritiki velik vpliv Zolaja, Ibsena in Tolstega na nemško dramo v 19. stoletju. Dramski pisatelji se zabubljajo v objekte, pa pri tem popolnoma pozabljajo svojo subjektivnost. Zato tudi gledamo na odru epično novelo, ki bi jo primerjal svaščici po dobrem kosilu in ne dramo, ki bi resnično grabila gledalca. Nemški vitez Kuratova je bil čudna figura, kajti igralec je govoril rusko slovenščino, ki ni imela repa, pa tudi ne glave. Upamo, da bo nastopil drugič z bolj izklesano slovenščino. Rogozov grof Starženski, je bil precej dober. Sploh pa opažam v teku zone, da je Rogoz eden tistih redkih igralcev, ki živi svoje vloge, kar je seveda smatrati za pohvalo. Danilova je sicer prešla v dar čeden venec, igrala pa ni ravno najboljšo, mestoma je njena Elga celo odpovala. Ostale vloge so po pisateljevi kaprici neznačne, izvenzemski oskrbnika Timoške, ki ga je podajal Danilo, Oginskkega, ki ga je igral Drenovec, in potem Marime, ki jo je podajala Wintrova. A. Podbevšek.

Dijaški vestnik.

d Diskusijski večer »Danice« je danes ob 8. uri. Predava g. vseuč. prof. dr. Lukman: »O katoliškem pojmovanju dogme.« Udeležba je za člane obvezna; tovariši Zargani vljudo vabljeni!

d Narodno-gospodarski odsek »Razora« ima jutri — v sredo — ob sedmih zvečer v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne redni sestanek. — Dr. Mohorič nadaljuje: »O zadružništvu.« — Vsi obiskovalci tečaja naj se sestanka udeležijo!

d Literarni odsek »Razora« ima v petek ob navadni uri sestanek. Na programu referat voditelja Antona Podbevška: Slovenska poezija v znamenju Iv. Zornana, prvega slovenskega ameriškega pesnika.

Orolovski vestnik.

Sentpeterski Orel sklicuje jutri, 24. t. m. ob 9. uri zvečer fantovski sestanek, katerega naj se bratje sigurno vsi udeležijo.

Orolovska zveza je prejela blago za kroje. Dobi se v glavni kakor tudi vseh podružničnih prodajalnah I. del. konsumnega društva meter, po 265 K. Naroča se tudi potom Gospodarskega odseka O. Z. za isto ceno. — Opozarjamo bratske odseke, da takoj naroče ponujeno blago, ker ga ni veliko na razpolago.

Sentpeterski Orel v Ljubljani prosi bratske odseke, da čim preje naznanijo svojo udeležbo pri desetletnici. Natančna navodila v kratkem priobčimo!

Gospodarstvo.

Gospodarska razstava v Pragi.

Piše V. P.

Po češkoslovaških uradnih vesteh se je pripeljalo na Gospodarsko razstavo v Pragi skoro 200.000 ljudi. Velik del teh je bil iz češkoslovaške države in v dneh od 12. do 18. maja so praške ulice mrgolele od narodnih noš od Krkonos pa do Podkarpatske Rusi na rumunski meji. Na Binkošti so obdržale tudi različne češke stranke pregled svojih vrst in v teh dneh je zborovala v Pragi agrarna stranka, ki je spravila v Prago vse, kar leže in gre, narodno-socialistična stranka, socialistična levica ki se je prelevila v komunistično in se priključila III. internacionali. Pregled preko svojih šet je držala tudi ljudska stranka, ki ima danes 4200 politič. organizacij in v nadaljnjih 1000 občinah svoje zaupnike. V istem času so zborovali tudi delegati »Združenja katoliške mladine«, katerih je bilo nad 1000 in so zastopali 518 skupin.

Med tujci so se odlikovali najbolj Jugoslovani, katerih je bilo okoli 500, Rumuni in Bolgari. Vsi tujci so mogli obudovati v času razstave češki organizatorični duh, akoravno ni bilo zanje Bog ve kako pripravičeno, kar so posebno občutili jugoslovanski, posebno slovenski kmetje, ki so se pustili voditi od svojih samostojnih voditeljev za nos in

so bili prepuščeni v tujem mestu sami sebi. Da, besede so lepe in prazna dekleta tudi, še boljše pa je češko pivo, plačano z jugoslovanskimi državnimi denarjem.

Na Binkoštno nedeljo je bil manifestacijski obhod češke agrarne stranke po praških glavnih ulicah. Obhod je bil dobro organiziran in se ga je udeležilo nad 80.000 ljudi mnogi v peštrih narodnih nošah. Bilo je mnogo muzik, mnogo zastav in zelo mnogo posreženih napisov, kakor: »Mi delamo po 16 ur, a mi ne stankamo«, itd. Praško meščanstvo je pokazalo, da so mu manifestacije zelo po volji in je manifestante toplo pozdravljalo z zastavicami in ploskanjem. Cel obhod pa ni imel samo manifestacijskega lica, temveč tudi demonstrativno, predvsem za izvedbo agrarne reforme.

Razstava je bila sama na sebi zelo lepa. Delimo jo lahko v sledeče oddelke: strojni, živinski, rastlinski z gospodarskim, poljedelsko-industrijskim in znanstvenim. Kar se tiče strojnega oddelka, moramo reči, da stoji Čehi zelo visoko. Bili so razstavljeni razni stroji. Plugi od navadnega kmetijskega pluga do motornega in šestlemeznega halvinčnega, ki ga vlačijo ena ali dve lokomobili. Razstavljeni so bili več vrst sejalke za sladkorno peso, koruzo in žito, več vrst kosilk za seno in žito, ta-

kih, ki same vežejo snope in takih, ki potrebujejo več poslužnega osebja. Razstavljeni so bile različne lahke in težke brane in valjarji, različne brizgalne, sesalke, peči, kotli za kuhanje žganja in parne krompirja, različne slamoreznice in mlatilnice, stiskalni stroji itd. Cene za vse te stroje so precej visoke, a se opaža tendenca padanja cen.

V živinskem oddelku so bile razstavljene različne domače živali: konji, voli, krave, bik, svinje in ovce, zajci, kokoši, race, gosi itd. Glede cene tega oddelka se mora reči, da bi mogla postaviti Jugoslavija mnogo lepši oddelek na taki razstavi in sicer glede vseh vrst živali. Konji so bili različnih pasem in sicer toplo- in mrzlo-krvni. Konjereja, predvsem toplokrvna (arabska, Nonius itd.) je večinoma v delih nekdanje Mažarske, ker je večina gospodarjev govorila mažarski. Od mrzlokrvnega je posebno pozornost vzbujal krasen belgijski žrebec. Razstavljena goveda so bila predvsem simodolske pasme, a ne čiste, temveč one sudskega tipa, ki ima v sebi še mnogo stare bernske (švicarske) krvi. Ovce so bile večinoma Merino in sicer tipa za meso in volno. Svinje so bile večinoma Jorkširske pasme, oziroma križane z jorkširsko. Znamenitosti ni bilo. Kokoši so bile italijanske, nekoliko tudi male japonske. Zajci so bili ve-

liki belgijski sivi, dunajski beli in plavi, par francoskih in nekaj Havana.

Rastlinski oddelki ni tvoril kot tak celote, ker ni bil sistematično urejen; bil je pomešan s poljedelsko industrijo, a tudi to ne po načrtu. Videti se je moglo precej (okoli 100) vrst krompirja, različnih vrst žita in koruze ter drugih rastlin. Obdelano je bilo tudi poglavje rastlinskih bolezni, od krompirjevega rakla do sneti itd. Gozdarstvo je razstavilo različne igrače prirode (možicelne in ptiče itd.), nekaj orjaških kosov debel (eno od 372 let stare jelke v premeru 170 cm) itd. S tem v zvezi je bilo tudi par umetnostnih miz in stolov. Skupaj z gospodarstvom je bil tudi lovski pododdelek z različnimi lovskimi trofejami, razstavo pušk in revolverjev.

Poljedelsko-industrijski oddelki je vseboval paviljon industrije lanu, škroba, piva, sladkorja, izdelkov od čebelarstva itd. Povsod so bile tudi priprave za poljedelsko industrijo. Pri čebelarstvu ni bil nobeden panj na višku napredka in tudi drugi stroji ne. Interesanten je bil mlekarški oddelki skupaj z sirarskim. Vidi se, da ponarejajo Čehi vse svetovno znane sirarske izdelke. Razstavljene so bili razni aparati, ki se rabijo v mlekarinah. Izložena je bila tudi usnjarska industrija. V

splošnem se more reči, da stoji Čehi v poljedelski industriji mnogo višje, nego mi Jugoslavlani.

Znamenit je bil znanstveni oddelki, predvsem kar je bilo razstavljenega od Urada za izvedbo agrarne reforme. Tu se je videlo, kako temeljito pripravljajo Čehi izvedbo agrarne reforme in da ne delajo takih kupčij kakor naša vlada. V znanstvenem oddelku je bila navedena razna statistika o žetvah, o različni rodovitnosti posameznih pokrajin itd. V splošnem ogromen statistični material. Razvidno je bilo iz teh števil, da stoji na Moravi poljedelstvo višje nego v Češki. Znanstveni oddelki je obsegal tudi različne publikacije, knjige, revije, pregled poljedelskega šolstva itd.

Da je bila razstava preskrbljena z različnimi sladničarnami, restavracijami, trafikami, da je bilo mnogo takega razstavljenega, kar ne spada na gospodarsko razstavo, je samo po sebi umevno. More se pa reči, da je bila razstava dobro organizirana, lepa in bogata in da moramo gledati na to, da ne bo bodoča naša jugoslovanska mnogo slabša.

g Zadruga gospodarska banka izplačuje kupone delnic I. emisije. Za drugo polletje dobi vsak delničar na delnico K 20 ali 10 odstotkov dividende.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

ATELIJE za ČRKOSLIKARSTVO. Pristou Filip, »Hotel Malič«.

BARVNI TRAKOVI, CRNILA. Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3

FOTOGRAFSKI ATELIJE: Grabiec Franjo, Miklošičeva c. 6.

IZDELOV. ČAJNEGA PECIVA. T. Novotny, Opekarska cesta 26.

JAVNA SKLADIŠČA »Balkan«, L. Ljublj. javno sklad., Dunajska c. 33. (Tel. 366.)

KLEPARJI Korn T., Poljanska cesta 8. Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

Službo si želi kuharica srednje staro-spremeniti kuharica sti z dobrimi sričevali, zmogla vseh gospodinskih del. Gre le kot gospodinja, ali samostojna kuharica. Nastop po dogovoru. Ponudbe pod »Poštena 1835« na upravo »Slovenca«.

Inženir-kemič kateri je bil v raznih kemičnih podjetjih že veliko let zaposlen, želi sedanje mesto spremeniti. Ponudbe pod »Inženir-kemič na upravnishvo lista.

Sprejme se pletilka, dobro izurjena v spretna, vsem pletanju, proti zelo dobri plači. Naslov pove upravnishvo pod št. 1832..

Posestvo obstoječe iz vinograda, njiv, travnikov gozdov ter gospodarskimi poslopji na Dolenjskem se ceno proda. Poizvedbe pod naslovom: pošt. urad Bučica 4 Dolenjsko).

Hiša, enonadstropna, 15 let stara, 10 sob, 3 kuhinje, 1 klet, vrt i. t. d. seradi rodbinskih razmer ugodno proda pri Alojziju Pinter, Slov. Bistrica.

Kupi se stara, dobro ohranjena decimalna tehnična. Ponudbe z navedbo cene pod »Tehnica 1827« na upravo Slovenca.

3 zaboji za glasovir, več velikih zadesk, latev, okvirov, gladilnik (munga) se proda na Dunajski cesti št. 11.

Fige vsake množine, se dobe po nizki ceni pri Heleni Erbel v Mariboru, Koroška cesta 51.

Damasini prti in serviete in platinene rjuhe (garniture), najboljše, popolnoma nove, se nepreporno predvno blago se ugodno proda. Domobranska cesta 7/1, levo. 1781

LEPA VILA

V Ebanu št. 19, pošta Kočevska Reka v Jugoslaviji se proda takoj enonadstropna vila, pripravna za gostilno in obrt, ima 5 sob 2 kuhinji nekaj pohištva s kompl. posteljami, hlev, sadni vrt z dobrim sadjem, senjak, 2 senožeti, 2 njivi, 1 gozdič, dobro kapnico. Vprašati pri lastniku I. Grabnerju, Celovec, Bahnhofstrasse 47 ali pri okr. gozdarju Ed. Dietz v Ebanu, pošta Kočevska-Reka pri katerem naj se kupci predogledom ogleda. — Posredovalci izključeni.

SLAMA

se proda. Naslov v upravi našega lista pod št. 1834.

Koruzo, oves, otrobe

in druge dež. pridelke dobavlja v vrečah ali rinfuzi cele vagone ali tudi v manjših množinah najceneje; tvrdka Paternost & Remle, Ljubljana, Rimska cesta 2. Brzjavaj: Parem Ljubljana.

KNJIGARNE Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE Knjigoveznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE Olup Josip, Pod Trančo.

LEKARNE Pri Mariji Pomagaj, Reslj. c. 1.

MEHANIČNA DELAVNICA za pisalne stroje. Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

MODNI SALONI Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.

Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani. Vabilo na redni občni zbor ki se vrši dne 5. junija 1921 ob pol 10. uri dop. v veliki dvorani hotela »Union«.

Dnevni red:

1. Odobrenje odborovega poročila v preteklem letu. — 2. Sedanjí položaj hišnih posestnikov. — 3. Računski zaključek za leto 1920 in proračun za tekoče leto. — 4. Volitev odborovnikov. — 5. Volitev 3 pregledovalcev računov. — 6. določitev članarine za leto 1921. 7. Slučajni predlogi. Ako bi bil prvotni določeni občni zbor nesklepčen, se vrši pol ure pozneje, drugi, ki bo sklepal ne glede na število navzočih članov.

K prav polnoštevilni udeležbi vabi najvjudneje odbor.

Prostovoljna sodna dražba premičnin

po večini obleke in perila, se vrši v petek dne 3. junija 1921 ob 9. uri dopoldne v Ljubljani, Miklošičeva cesta 8, III. nadst.

Lovci, pozor! Naznanilo!

Podpisani naznanjam, da sem otvoril v Dravski ulici št. 10 (pod Veliko kavarno) v Mariboru svojo trgovino in priporočam pred bližajočo se lovsko sezono predvsem svojo veliko zalogo lovskega streliva prvovrstnega izdelka svetovno znane tovarne »Wöblersdorff«, nadalje lovske puške, avtomatične pištole »Steyr« in »Bulldog« — samokrese po najnižjih dnevnih cenah. Kot bivši strokovni učitelj na kr. puškarski strokovni šoli v Borovljah na Koroškem jamčim za strokovno najtočnejšo in popolnoma zadovoljivo izvršitev vsakega tudi najmanjšega naročila.

Velepoštovanjem Janko Ravnik, konc. puškar, Maribor, Dravska ulica št. 10.

Krojaškega pomočnika vajenca

za malo delo in sprejme JANKO KVAS, Miklošičeva c. 5. (Akademijski dom).

Prodaja čistih krvnih volčja psica

stara 1 leto. Poizve se na Rimski cesti št. 11. — Istotam se proda skoro novo

damsko kolo.

MODNI SALON ZA OBLEKE: Rodič Zdenka, Gradišče 8/B, I. n.

PISALNI STROJI. Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

RAZMNOŽEV. APARATI. Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

SPEDICIJSKA PODJETJA »Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)

Uher F. & A., Selenburgova ulica 4 (Tel. 117.)

SOBNO SLIKARSTVO Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15. Zuran Martin, Mestni trg 12.

Trboveljska premogokopna družba potrebuje za premogovnik v Rajhenburgu

Izšel je

ADRESAR
za Slovenijo

1921

DRAGO BESELJAK, DRUG
Ljubljana
Cankarjevo nabr. 5

Cena din 75.

Hiša velika, enonadstropna z lepim vrtom in dvoriščem, se radi preseljuje ugodno proda. Pripravna je za kak obrt. Kupec ima na razpolago lepo, iz 5 sob obstoječe stanovanje. Naslov se izve v upravnishvu »Slovenca« pod št. 1790.

Borzna naročila

efektivna najpovoljnejše:

banka in men

L. KOHN i drug, Zagreb, Preradovićeva ulica 2.

Telefon: 23-88. — Brz.: Kohnbanka.

SPEDICIJSKA TVRDKA

Ludovik Ševar vd.

na RAKEKU

izvršuje najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje.

Kostanjev les

vsako množino kupi

„Drava“

lesna industrijska deln. družba

Maribor, Aleksandrova cesta šte. 51.

STAVBENA PODJETJA Bren Pavel, mestni stavbenik, Novo mesto—Gradac.

Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.

Jakob Vodopivec, Zagorje ob Savi.

TAPETNIŠKA DELAVNICA: Jager Franjo, Komenskega ul. 12 (Rokodelski dom).

TOVARNA FURNIRJA, žaga in trgovina z lesom, Podrečje, p. Domžale.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN. Mikuš L., Mestni trg 15.

Trboveljska premogokopna družba potrebuje za premogovnik v Rajhenburgu

Reflektira se samo na prvovrstno moč, ki je že bila na sličnem mestu. Ponudbe na naslov: Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana.

Štev. 1825.

Razglas.

Dne 30. maja 1921 ob enajstih bo pri gradbeni direkciji za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 1 II. nadstropje, v sobi šte. 3

ponudna obravnava

za prevzem raznih adaptacijskih del pri dečjem vzgajališču v Kočevju, okrajnem sodišču v Brežicah, otroški bolnici v Ljubljani, hiralnici za umobolne v Ljubljani, nadalje dovršitvenih del pri bolnici v Brežicah in dobave okenskih zastorov za državno realno gimnazijo v Celju.

Podatke, pojasnila in ofertne pripomočke dobivajo interesi med uradnimi urami pri oddelku IV b gradbene direkcije ter glede dobave okenskih zastorov tudi pri okrožni gradbeni sekciji v Celju.

Ponudbe morajo biti zapečatene, pravilno kolekovane, opremljene s potrdilom, da je vplačan pri finančni deželni blagajni, oziroma davčnemu uradu v Kočevju. Brežicah odnosno Celju vadij v znesku 5% ponudne svote in z izjavo, da ponudnik v celoti sprejme stavbne pogoje.

Gradbena direkcija si izrečno pridržuje pravico, da odda dela brez ozira na ponujeno svoto.

Gradbena direkcija za Slovenijo, V Ljubljani, dne 21. maja 1921.

Gradbeni direktor: Ing. Anton Klmar s. r.

Skladišče usnja

Schreiber i Mayer, Zagreb

Jurišičeva ulica 24. — Telefon 2-51.

Zahtevajte cenike!

priporoča svoje bogato skladišče usnja ter vseh potrebščin za čevljarje, opankarje in jermenarje in vseh vrst v stroko spadajočih postrežbin. Solidna in brza postrežba. — Tvrniške cene.

Gozdni in upravni urad grajščine Turjak v Nameršlju, p. Studenec-Ig pri Ljubljani

razpisuje

v svrhu prodaje 350 m³, 4 m dolgih, 20 mm debelih jelovih desk, 180 . 4 . 13 .

Blago je dobro, vsopredne rezi, nerazbrano, vendar brez nerabnih izmečkov. Ponudbe naj se vložijo, po možnosti za ves to označen les, prosto postavljen na naše skladišče postaja Škofelja do 31. maja t. l. opoldne pri gori imenovanem uradu, kjer so kupcu tudi na razpolago podrobni prodajni pogoji.

Nameršelj, dne 17. maja 1921.

Specijalno izdelovanje

jeklenih rolet

Proo v Jugoslaviji!

Prevzema izvršbo vseh vrst jeklenih rolet za nove gradnje, trgovine, izložbe in odre. Vsaka naroča se izvršuje na lastnih strojih v roku od 48 ur. Popravila brzo in ceno. Graditeljem, trgovcem in obrtnikom znaten popust. Zahtevajte cenike z oznako mere.

Mirko Benič, Zagreb, Opatovina 11.

Inserirajte v „Slovenca“!

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik Mitja Meškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.